

Förutsättningar inför resultat- och ekonomisk plan (REP) 2019-2022

2018-02-20

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
NULÄGESBESKRIVNING	6
OMVÄRLDSANALYS	7
STATLIG STYRNING	7
SVERIGES EKONOMI	7
KOMMUNERNAS EKONOMI	9
NYA LAGAR OCH FÖRORDNINGAR	9
BEFOLKNINGSUTVECKLING	12
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2019-2022	15
SKATTEUNDERLAGSPROGNOS	15
SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATS BIDRAG	16
PENSIONER	17
AVSKRIVNINGAR	18
RÄNTEKOSTNADER PÅ LÅNGFRISTIGA LÅN	18
LÖNERÖRELSEN	18
LÖNESTRATEGISKA SATSNINGAR	19
KÄNSLIGHETSANALYS	19
FÖRUTSÄTTNINGAR NÄMNDERNAS RAMAR 2019-2022	20
KOMPENSATION FÖR PRIS- OCH LÖNEÖKNINGAR	20
INTERNRÄNTA	20
VOLYMJUSTERINGAR	21
JUSTERING AV KAPITALKOSTNADER	22
UNDERHÅLL FASTIGHETER	22
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	23
FINANSIELLA NYCKELTAL	24
INVESTERINGAR	25
RÄKENSKAPER	26

Sammanfattning

Förutsättningarna är första steget i kommande budgetprocess och ligger till grund för det fortsatta arbetet. I förslaget ingår bland annat omvärldsanalys, som sätter Hylte kommun i ett större perspektiv, analys av befolkningsutvecklingen och olika budgetförutsättningar presenteras. Beslutet tas i kommunstyrelsen (KS) i februari 2018.

I förutsättningarna som presenteras nedan är det viktigt att beakta följande:

- ✓ Skatteintäkter och utjämningsbidrag för perioden 2019-2022 beräknas utifrån den prognos SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) presenterar i februari 2018 samt kommunens befolkningsprognos.
- ✓ Volymjusteringar för demografiska förändringar är beräknade och medel har tillförts barn- och ungdomsnämndens och omsorgsnämndens ramar enligt kommunens befolkningsprognos.
- ✓ Kompensation för pris- och löneökningar uppgår till 2,2 procent under budgetperioden, vilket är något lägre än SKLs prognos för prisindex för kommunal verksamhet (PKV).
- ✓ Kompensation för löneökningar uppgår till 2,1 procent 2019 samt 2,5 procent 2020-2022 och är budgeterade centralt under kommunstyrelsen för att fördelas enligt utfall.
- ✓ Den centralt budgeterade pensionskostnaden för budgetperioden följer de prognoser som SKANDIA har beräknat för Hylte kommun.
- ✓ Internräntans nivå är fortsatt beräknad till 3,75 procent.

Förutsättningarna i detta dokument baseras i stort på beslutad resultat- och ekonomisk plan 2018-2021 och behandlades första gången i kommunstyrelsens arbetsutskott i december 2017. Följande förändringar har genomförts:

- ✓ Med anledning av en högre budgetram 2018, jämfört med beräkningen till REP 2018-2021, har PKV räknats om. Samma nivå som tidigare (2,2 %) men ett högre belopp under perioden 2019-2022.
- ✓ Volymjusteringar för demografiska förändringar har uppdaterats jämfört med tidigare beslut. Ny prognos från SCB ligger till grund för fördelningen mellan åldersintervallen. I övrigt används invånarantalet som beslutades i samband med justering REP 2018-2021. Det vill säga befolkningen är 10 950 för perioden 2019-2022. Förändringen innebär totalt ca 1,5 mkr mer till nämnderna.
- ✓ Kapitalkostnader och avskrivningar har justerats med anledning av tilläggsanslag beslutade under 2017 som inte var med i beräkningen till REP 2018-2021. Tilläggsanslagen innebär ökade kapitalkostnader och avskrivningar med 890 tkr respektive 550 tkr årligen.
- ✓ Den centralt budgeterade pensionskostnaden är uppdaterad och baseras på senast aktuella prognosen, per 2017-12-31. Totalt innebär det ökade pensionskostnader med 1,9 mkr under budgetperioden.
- ✓ Skatteintäkte och generella statsbidrag har uppdaterats med SKLs senaste prognos. Totalt innebär prognosen cirka 17 mkr lägre intäkter under budgetperioden.
- ✓ Kommunens räntekostnader har uppdaterats med anledning av att räntan förändrats på två utav kommunens lån. Totalt minskar räntekostnaden med 488 tkr 2019 och 474 tkr 2020.

En förändring mot tidigare process för resultat- och ekonomisk plan (REP) är att vi från och med REP 2018-2021 inkludera fyra år istället för tre år. Anledningen till förändringen är att vi till framtagandet av kommande investeringsplan behöver ha tillgång till budgeterat investeringsutrymme. Dock är REP-förutsättningarna som kommer presenteras till KS i februari baserade på tre år, eftersom vi saknar en del underlag. Till budgetberedningen i april kommer det fjärde året (2022) att inkluderas och kommer således att finnas med till förslag till REP som presenteras i kommunstyrelsens arbetsutskott (KSau) i maj 2018.

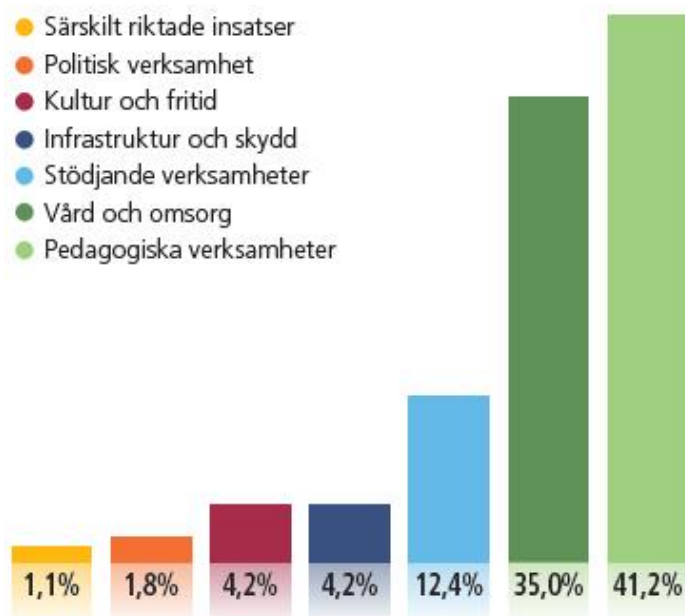
När det gäller beräkningarna av kapitalkostnader och avskrivningar är dessa baserade på senast beslutad investeringsplan (2018-2020), det vill säga kapitalkostnaderna och eventuell justering av dessa är oförändrade i jämförelse med beslutet av REP 2018-2021. När investeringsbudget 2019-2021 samt ombudgeteringar 2017 är beslutad av fullmäktige kommer beräkningarna uppdateras och presenteras i samband med budgetberedningen i oktober 2018.

Snabbfakta

FEM ÅR I SAMMANDRAG	2016	2015	2014	2013	2012
Antal invånare	10 954	10 514	10 278	10 001	10 032
förändring i %	4,2	2,3	2,8	-0,3	-0,9
Medelålder	41,4	42,2	42,6	43,0	42,9
Utrikesfödda, andel (%)	25,1	22,3	19,9	17,7	16,8
Andel högutbildade (%)	13,0	12,4	11,7	11,2	11,1
Arbetslöshet (%)	12,1	11,2	8,2	7,1	6,8
Antal tillsvidareanställda	913	845	824	825	
Antal årsarbetare	923	811	765	739	777
Årets resultat (mkr)	54,5	20,3	11,8	5,6	2,7
Årets resultat i fh till skatteintäkter och statsbidrag (%)	9,0	3,8	2,3	1,1	0,6
Soliditet (%)	34,0	27,5	27,4	28,0	28,0
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)	1,6	-7,6	-13,4	-21,3	-18,9
Nämndernas budgetavvikelse (mkr)	5,0	0,8	7,0	-2,8	-5,6
Nämndernas budgetavvikelse (%)	0,9	0,1	1,4	-0,6	-1,1
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar (%)	203,5	174,3	95,4	62,4	45,5
Investeringsvolym (mkr)	43,3	31,2	45,7	56,9	64,9
Skatteintäkter och utjämning (mkr)	605,6	534,0	504,4	487,4	478,2
förändring i %	13,4	5,9	3,5	1,9	2,4
Verksamhetens nettokostnad (mkr)	551,1	513,8	429,6	481,9	475,5
förändring i %	7,3	4,3	2,2	1,3	2,3

VART GICK SKATTEN 2016?

- Särskilt riktade insatser
- Politisk verksamhet
- Kultur och fritid
- Infrastruktur och skydd
- Stödjande verksamheter
- Vård och omsorg
- Pedagogiska verksamheter

En liten bildtext som berättar om just pedagogiska verksamheter så att alla förstår vad det föreställer.

Nulägesbeskrivning

Nedan presenteras kommunens preliminära bokslut för 2017.

Fortsatt positivt resultat

Hylte kommun redovisar för trettonde året i rad ett positivt resultat. Resultatet för 2017 uppgick till +22,1 miljoner kronor. I resultatet för 2017 ingår de så kallade välfärdsmiljarderna motsvarande 26,7 miljoner kronor.

Belopp, mkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens nettokostnad	-620,5	-615,6	-550,5
Skatteintäkter och statsbidrag	631,3	639,4	605,6
Finansnetto	2,4	1,7	-0,7
Årets resultat	8,5	22,1	54,5

Nämndernas verksamhet

Nämnderna redovisar sammantaget en positiv avvikelse mot budget med 1,5 miljoner kronor. Kommunstyrelsens avvikelse beror i huvudsak på det förväntade överskottet som Hyltebostäder gjort på driften av kommunens fastigheter. Barn- ungdomsnämnden redovisar negativ avvikelse om 3,9 miljoner kronor jämfört med budget, avvikelsen återfinns inom förskola, grundskola och särskolan. Arbets- och näringslivsnämndens avvikelse beror till stor del lägre kostnader för ekonomiskt bistånd. Omsorgs- och kontorets negativa avvikelse kan framförallt hänföras till förändrade bedömningar av försäkringskassan gällande LSS ersättning.

Belopp, mkr	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	0,0
Kommunstyrelse inkl kontor	2,4
Räddningsnämnd	-0,2
Samhällsbyggnadsnämnd	2,5
Tillsynsnämnd	0,0
Arbets- och näringslivsnämnden	3,6
Revision	0,0
Överförmyndare	0,6
Barn- och ungdomsnämnden	-3,9
Omsorgsnämnden	-3,4
Summa nämnder	1,5

God likviditet och ingen nyupplåning

Kommunen har en fortsatt god likviditet och ingen nyupplåning har skett under året utan skulder har amorterats, vilket innebär att samtliga av årets investeringar är finansierade via egna medel. Vid årets slut hamnade saldot på kommunens kassa och bank på cirka 73,6 miljoner kronor. Utöver detta är Migrationsverket skyldiga kommunen 29,5 miljoner kronor för främst kostnader kring ensamkommande flyktingbarn och asylbarn inom förskola och skola.

Omvärldsanalys

En grundläggande förutsättning för planeringen de kommande åren är att se kommunen i ett omvärldsperspektiv. För kommuner liksom för företag spelar omvärlden i ett internationellt, nationellt och regionalt perspektiv en allt större roll. Den ekonomiska situationen i världen och Euroområdet påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar på både kort och lång sikt.

Statlig styrning

Kommunens budgetarbete påverkas i mycket hög grad av den statliga styrningen. I regeringens vår- och höstpropositioner framgår hur statliga beslut kommer att påverka kommunerna, och därmed Hylte kommuns budgetarbete.

Ökad styrning via statsbidrag

Årets höstproposition innebär en förstärkt statlig styrning, framför allt genom ökade resurser till välfärden som tillförs via de generella statsbidragen med 3,5 miljarder kronor 2019 och 7 miljarder kronor från år 2020. Utöver dessa anslag finns en stor mängd riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen söks i regel av nämnderna själva och ligger utanför budgetramarna. Några av de riktade statsbidragen i årets höstproposition är:

- 425 miljoner kronor införs som bidrag till arbete mot långtidsarbetslöshet via så kallade extratjänster.
- Till skolområdet riktas för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling 1 miljard kronor år 2018 och 3,5 miljarder kronor år 2019 samt 6 miljarder kronor år 2020.
- 500 miljoner kronor riktas som en jämlikhetspeng till skolan år 2018.
- 500 miljoner kronor riktas till socioekonomiskt eftersatta kommuner.
- Ytterligare 250 miljoner kronor riktas till förstärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården.
- Stimulansmedel om 350 miljoner kronor införs för att öka motivationen att delta i daglig verksamhet.
- 300 miljoner kronor satsas för gratis simskola och ytterligare
- 250 miljoner kronor för avgiftsfria aktiviteter för barn under skollov (200 mnkr finns redan år 2017).
- Anslaget för krisberedskap höjs med 100 miljoner kronor till kommunerna.
- Klimatklivet ökas med 800 miljoner kronor år 2018 och 1,3 miljarder kronor år 2019 samt 2,3 miljarder kronor år 2020–2023.

Sveriges ekonomi

Regeringen bedömer i budgetpropositionen att tillväxten i Sverige blir stark, 3,4 procent år 2017 respektive 2,6 procent år 2018 (kalenderkorrigerade siffror). Det är en upprevidering jämfört med vårpropositionen. Den globala tillväxten är idag visserligen under genomsnittet för 2000-talet. Men konjunkturuppgången i världen fortsatte under 2017 med en snabbare ökning av industriproduktion och världshandeln. Det ser ut att bli en något starkare tillväxt 2017 och 2018 i de länder som är viktiga för Sveriges utrikeshandel, vilket bidrar till en starkare svensk export 2018. Det förefaller inte som den politiska osäkerheten i Europa och USA i någon större omfattning påverkat den ekonomiska utvecklingen, indikatorerna tyder snarare på att ett relativt högt förtroende hos både hushåll och företag.

Aktivitetsnivån i den svenska ekonomin har varit hög de senaste åren och det fortsätter ett tag till. Det är framförallt de inhemska delarna i ekonomin som utvecklats starkt. Den offentliga konsumtionen

ökade kraftigt i samband med den stora flyktingkrisen. Investeringarnas andel av BNP är på den högsta nivån sedan början av 1990- talet, den höga befolkningstillväxten ställer krav på såväl bostäder som verksamhetslokaler. Nästa år bedömer regeringen dock att investeringarna växer i en långsammare takt eftersom nivån på investeringarna nu är så pass hög. Det finns även kapacitetsrestriktioner i byggandet. Vidare bedömer regeringen att hushållskonsumtionen kommer utvecklas starkt då låga räntor, hög sparkvot och en positiv utveckling på arbetsmarknaden ger en gynnsam grogrund för hushållskonsumtionen. Även utrikeshandeln väntas ge ett positivt bidrag till tillväxten i Sverige 2018.

Regeringen väntar sig att den starka utvecklingen på arbetsmarknaden håller i sig. Antalet sysselsatta väntas fortsätta öka snabbt 2017 och även relativt snabbt 2018. Sysselsättningsgraden, dvs. andelen sysselsatta i befolkningen i arbetsför ålder har ökat kraftigt. Den starka konjunkturutvecklingen och regeringens åtgärder medför en ökad efterfrågan på arbetskraft och arbetslösheten bedöms minska till 5,9 procent år 2018.

Löneutvecklingen väntas trots den starka utvecklingen på arbetsmarknaden att vara dämpad. Även 2017 och 2018 väntas timlöneökningarna stanna på 2,7 respektive 3,0 procent, vilket är lägre än genomsnittet 1993–2016 (3,4 procent). Undersökningar visar att företagen få allt svårare att rekrytera personal. Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden har stigit vilket påverkar löneökningstakten med viss fördröjning.

Efterfrågan på kommunala välfärdstjänster är stark till följd av snabbt ökande antal barn och äldre, det stora antalet nyanlända och regeringens satsningar inom välfärden. Behoven av välfärdstjänster bedöms vara fortsatt hög åren framöver och sektorn tillförs resurser. Däremot är regeringens prognos för den kommunala konsumtionen blygsam, då denna enbart ökar med 0,5, 0,8 respektive 1,1 procent år 2018–2020. En viktig förklaring till den förhållandevis måttliga konsumtionsökningen är den prognosprincip regeringen tillämpar. Denna innebär att man utgår från beslutade och föreslagna statsbidrag och oförändrade kommunala skattesatser. Den kommunala konsumtionen anpassas därefter i prognosen så att det kommunala balanskravet uppfylls, även då det innebär mindre ökning av den kommunala konsumtionen än vad demografin kräver.

Källa: 2018 års budgetproposition.

Sammanfattningstabell över regeringens prognos i budgetpropositionen

Procentuell förändring om inte annat anges, prognos 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP ¹	2,9	3,4	2,6	2,0	2,0
Arbetade timmar ¹	1,7	2	1,3	0,6	0,6
Arbetslöshet ²	6,9	6,6	5,9	5,9	5,9
BNP-gap ³	-0,2	0,8	1,0	0,8	0,6
Timlöner ⁴	2,4	2,7	3	3,2	3,4
KPIF, årsgenomsnitt	1,4	1,8	1,7	1,9	2
Finansiellt sparande i off. sektor ⁵	0,9	1	0,9	1,1	1,5
Konsoliderad bruttoskuld ⁵	41,6	38,6	36,5	34,4	32

¹Kalenderkorrigerad. ²Procent av arbetskraften. ³Procent av potentiell BNP. ⁴Konjunkturlönestatistik. ⁵Andel av BNP.

Kommunernas ekonomi

I oktober 2017 presenterade SKL, Sveriges kommuner och landsting, den senaste ekonomirapporten som belyser kommunernas och landstingens ekonomiska situation samt den samhällsekonomiska utvecklingen på några års sikt.

Kommunernas resultat för 2016 uppgick till 22 miljarder. Resultatet motsvarar 4,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket klart överstiger de 2 procent som kan betraktas som en tumregel för god ekonomisk hushållning. Endast nio kommuner redovisar ett negativt resultat. En stor del, 9 miljarder kronor netto, utgörs av rea- och exploaterings vinster. Justerat för dessa uppgår resultatet till 2,4 procent av skatter och generella statsbidrag, också det ett bra resultat.

Sammantaget har kommunerna haft positiva resultat under de senaste tio åren med i genomsnitt 2,9 procent av skatter och generella statsbidrag. Kommunerna har alltså med god marginal klarat de 2 procent som kan sägas utgöra en tumregel för god ekonomisk hushållning för sektorn. De ekonomiska förutsättningarna varierar mellan olika kommuner och det är upp till varje kommun att bestämma sina mål för god ekonomisk hushållning.

Starkt demografiskt tryck, ökade pensions kostnader och bromsad skatteunderlagsutveckling innebär att det krävs åtgärder på 39 miljarder till och med 2021, för att klara ett resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag. Effektiviseringar, bland annat med hjälp av digitalisering av välfärdstjänster, måste till för att klara verksamheten och målen för god ekonomisk hushållning.

Källa: Ekonomirapporten, oktober 2017, SKL.

Nya lagar och förordningar

Nationell IT-strategi för skolans digitalisering

Skolverket har lämnat två förslag på nationella strategier för skolans digitalisering till regeringen. Digitaliseringen ska bidra till att verksamheterna förbättras och effektiviseras. Alla barn och elever ska få en mer likvärdig möjlighet utveckla en digital kompetens. Strategierna anger de förutsättningar och insatser som krävs för detta.

Strategin för förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet och den obligatoriska skolan lämnades till regeringen den 4 april 2016. Motsvarande strategi för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och skolväsendet för vuxna lämnades den 27 april 2016. Strategierna kommer att gälla 2017–2022 om regeringen fattar beslut om den.

Fler steg för en effektivare plan- och bygglag: Prop 2016/17:151

I regeringens proposition föreslås en tidsfrist om två månader för länsstyrelsens beslut att upphäva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser efter överprövning. Fler planer föreslås också kunna antas av kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden. Vidare föreslås att ytterligare åtgärder ska undantas från kravet på bygglov i plan- och bygglagen. Slutligen innehåller propositionen förslag till ändrade förutsättningar för bygglov på grund av bygglovsbefriade åtgärder. Bygglovsbefriade åtgärder som får vidtas i strid med detaljplan ska inte beaktas vid en senare bedömning av ett byggnadsverks eller en åtgärds förenlighet med detaljplanen. Riksdagen förväntas fatta beslut i maj 2017. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Regeringen föreslår i lagrådsremissen att en ny lag, lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, införs. Samtidigt upphävs lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Meningen med förslaget är att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda som efter utskrivning från slutna vård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården. Lagen innehåller även bestämmelser om samverkan mellan landsting och kommun.

Huvudmännen ska i samråd utarbeta gemensamma riktlinjer om samverkan enligt den nya lagen och förväntas ingå överenskommelser med varandra om tidpunkt för kommunens betalningsansvar samt vilka belopp som ska betalas. Lagen innehåller också bestämmelser om vad som ska gälla för kommuners betalningsansvar i vissa fall för patienter som vårdas inom den slutna vården efter det att de bedömts vara utskrivningsklara och när överenskommelse mellan landsting och kommun inte har kommit till stånd.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018. Den upphävda lagen ska dock fortsätta att gälla fram till och med den 31 december 2018 för patienter som vårdas i slutna psykiatrisk vård.

Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer SOU 2017:21

Utredningen är presenterad och föreslår en genomförandefas under åren 2019–2034.

Bostadsanpassningsbidraget

Boverket har på uppdrag av regeringen, gjort en översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag som resulterat i förslag på en ny lag med flera nya bestämmelser. Till exempel föreslås att bidrag ska kunna beviljas för vissa brandskyddsåtgärder och för åtgärder för att värna integriteten, när personliga assistenter eller annan utomstående personal är verksamma i bostaden i stor omfattning. Det finns också förslag på att ägaren av ett flerbostadshus kan ta över rätten till bidrag för åtgärder i allmänna utrymmen och utökade möjligheter för hyresvärdar och bostadsrättsföreningar att få bidrag för att återställa anpassningar och nya handläggningsbestämmelser. Lagändringen kan innebära ökade kostnader för kommunerna. Lund har varit remisskommun under processen att ta fram lagförslaget. Oklart när beslut förväntas.

Hjälpmiddelsutredningen (S 2015:08)

Regeringen beslutade den 10 december 2015 att en särskild utredare ska se över tillgången till och användningen av hjälpmedel och lämna förslag i syfte att öka likvärdigheten och minska skillnaderna i fråga om avgifter och regelverk samt se över frågan om nationell reglering, ett samlat huvudmannaskap och effektiv verksamhet för hjälpmedel. Utredaren ska vidare lämna förslag som skapar förutsättningar för att hjälpmedelsverksamheten hos berörda myndigheter och huvudmän bedrivs effektivt. Detta ska ske med hänsyn till den enskildes delaktighet och självbestämmande och ett effektivt utnyttjande av de befintliga ekonomiska resurserna. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2017.

Översyn av socialtjänstlagen

Ett regeringsdirektiv har lämnats om översyn av socialtjänstlagen och utredningsarbetet ska vara avslutat den 1 maj 2018. Resultatet av översynen kan komma att påverka kommunens verksamheter under planeringsperioden. I en lagrådsremiss föreslås ändringar i socialtjänstlagen (2001:453) och den nya hälso- och sjukvårdslagen avseende spelmissbruk. Syftet är att kommunernas socialnämnder ska

arbeta med spelmissbruk på samma sätt som med annat missbruk. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen (Dir. 2016:40)

Förstärkt kvalitet, träffsäkerhet, helhetssyn och mångfald i de stödinsatser som LSS omfattar och ska finansieras med besparingar inom assistansersättningen. Målet är att de kvinnor och män, flickor och pojkar som ingår i lagens personkrets ska få del av funktionella insatser utifrån sitt behov samtidigt som kostnadsutvecklingen för hela det offentliga åtagandet på området ska vara långsiktigt hållbart. Med hänsyn till kraftiga kostnadsökningar inom assistansersättningen behöver även ytterligare besparingar göras. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2018.

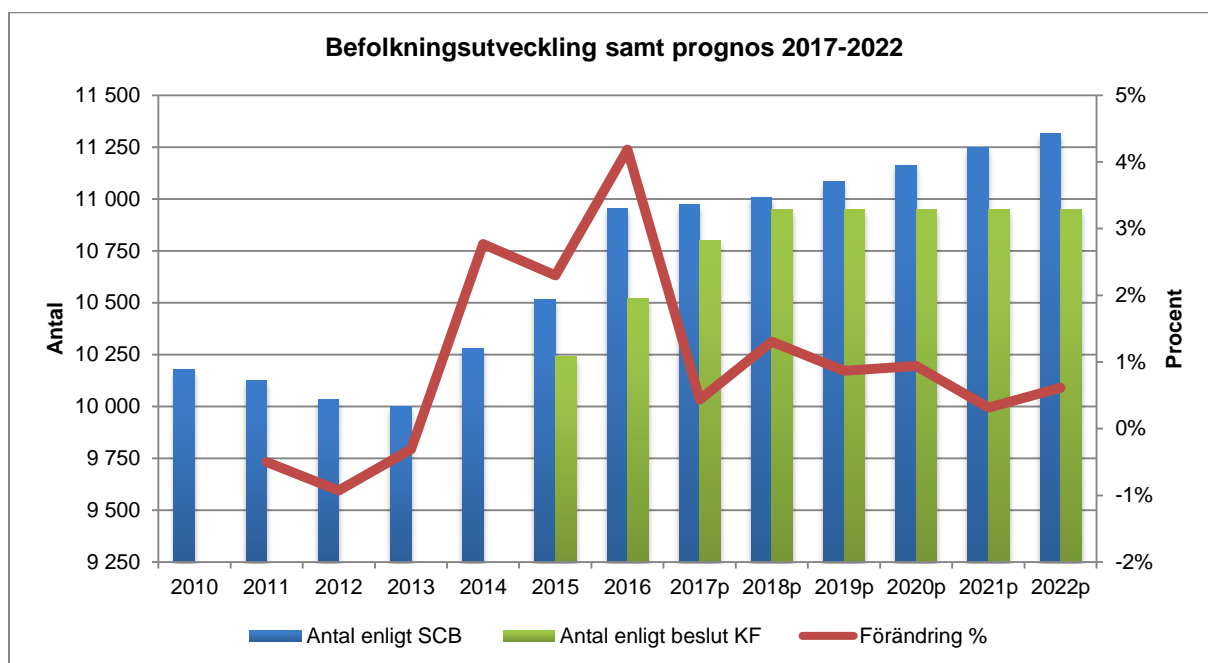
Ny kommunal redovisningslag

Utredningen ”En ändamålsenlig kommunal redovisning (SOU 2016:24)” har gjort en översyn av lagen och lämnat sina förslag på förändringar. Bland annat föreslås att regleringen av pensionsredovisningen förändras. Vilket kortfattat innebär att hela pensionsåtagandet ska redovisas i balansräkningen enligt fullfundsmodellen. Förslaget innehåller i övrigt ett flertal förändringar jämfört med nuvarande lagstiftning, exempelvis tydligare reglering av innehållet i förvaltningsberättelsen och den sammanställda redovisningen, samt vissa förändringar av värdering av finansiella tillgångar. Förslaget påverkar bland annat kommunens finansiella nyckeltal och får konsekvenser på kommunens redovisning. Lagen om ny kommunal redovisningslag föreslås träda i kraft 2019, vilket innebär eventuella effekter först 2019 och framåt, effekterna kommer att beaktas och tas med i beräkningarna först när beslutet är antaget.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunerna, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av de kommunala tjänsterna. Invånarantalet påverkar även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och den kommunalekonomiska utjämningen. Det har också betydelse hur fördelningen och utvecklingen är mellan olika åldersgrupper. Eftersom delar av utjämningsystemet finansieras inom kommunkollektivet är det av betydelse hur befolkningsförändringarna blir på riksnivå. En prognos över befolkningens utveckling och sammansättning tas varje år fram inom kommunen.

Prognos från SCB daterad 2017-10-09 ligger till grund för fördelningen mellan åldersintervallen. I övrigt används invånarantalet som beslutades i samband med justering REP 2018-2021 i november 2017. Det vill säga befolkningen är 10 950 för perioden 2019-2022.

Källa: SCB och Hylte kommuns befolkningsprognos 2017-2022

Befolkningsutvecklingen tog rejäl fart 2016. Kommunen växte med 440 personer under året vilket motsvarar en befolkningstillväxt på 4,2 procent. Det placerar Hylte kommun på andra plats av Sveriges 290 kommuner. I jämförelse med övriga riket är det en tillväxt som är mer än dubbelt så hög. Efter många år av minskad befolkning har nu Hylte kommuns folkmängd ökat för tredje året i följd. Sedan 2013 har kommunen ökat med 9,3 procent, vilket är en kraftig ökning som ställer stora krav på den kommunala service som efterfrågas.

Befolkningsförändringen styrs av fyra variabler, in och utflyttning, antal födda samt antal döda. Under 2016 flyttade 1 184 personer in till Hylte kommun vilket är den största inflyttningen kommunen har haft på årtionden. Hylte kommuns folkmängd ökar i stort sett inom samtliga åldersgrupper. Den åldergrupp som ökat mest är barn och ungdomar (0-18 år), den gruppen har ökat med motsvarande 8,4 procent jämfört med föregående år. Det beror dels på att en stor andel av de nyanlända är barn, dels på ett positivt födelsenetto.

Osäker befolkningsprognos

Kommunens befolkning har som sagt ökat betydligt de senaste åren, men befolkningsutvecklingen framöver är väldigt osäker. Det beror på att vi sett ett trendbrott under 2017 då befolkningsökningen mattats av rejält. Vid årsskiftet förväntas befolkningen vara 10 974, vilket motsvarar en ökning på endast 0,6 procent. Det är betydligt lägre nivåer än de senaste åren. Ökning beror endast på att vi haft ett positivt födelsenetto och inte på grund av ökad inflyttning, som varit fallet tidigare år. Det innebär att det är lika många som flyttar in som flyttar ut från kommun under 2017.

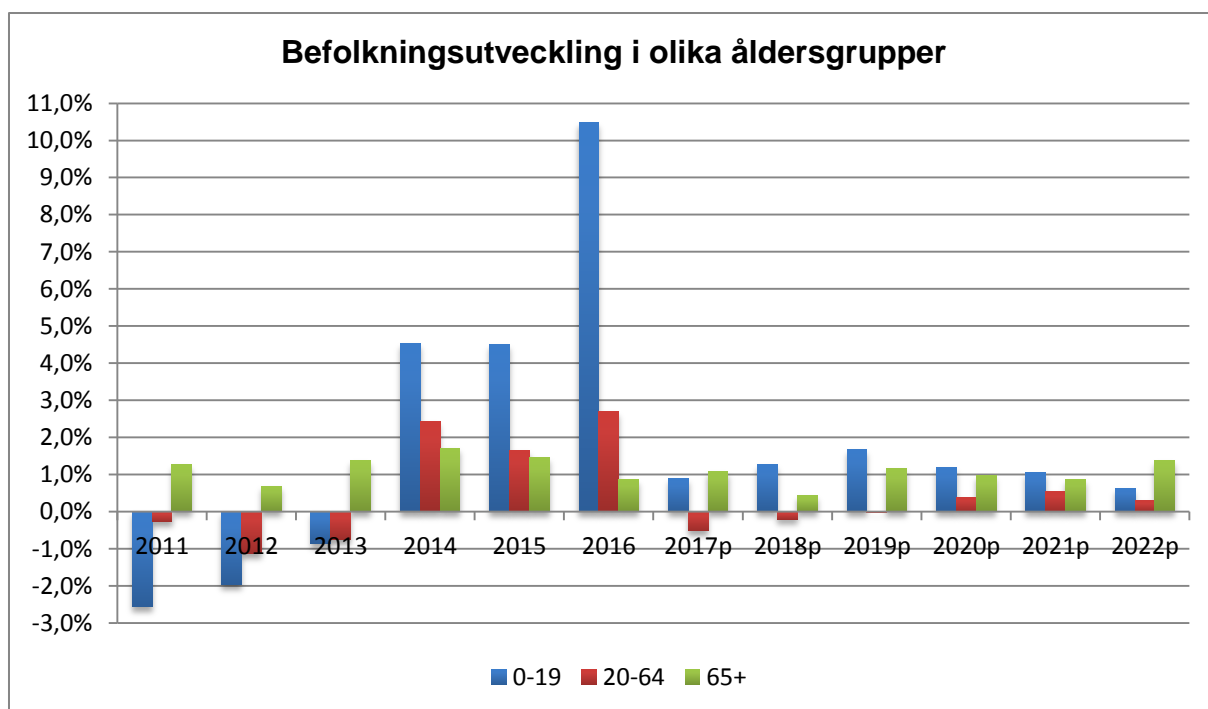
Under prognosperioden 2017-2022 bedömer SCB att folkmännen i Hylte kommun kommer fortsätta öka med 361 invånare till 11 315 personer. Under budgetperioden 2019-2022 beräknas folkmängden öka med 2,7 procent, vilket motsvarar en genomsnittlig procentuell ökning på 0,7 procent. Prognosen visar både på en fortsatt ökad inflyttning samt ett positivt födelsenetto. Beaktar vi det trendbrott som vi sett under 2017 framöver så är som sagt prognosen osäker. Därför baseras förutsättningarna i denna plan på ett lägre antal än vad som visas i SCB:s prognos. Kommunen bedömer att befolkningen kommer ligga konstant under hela budgetperioden.

Färre ska försörja fler

Enligt SKL är den demografiska utvecklingen en av de stora utmaningarna för kommunerna. Med en ökande befolkning krävs en långsiktig planering och styrning för att verksamheterna ska hålla en god kvalitet. Åldersfördelningen bland invånarna styr vilka olika behov av kommunal service som efterfrågas. Åldersstrukturen i Hylte utmärker sig då det finns relativt få personer i åldersgruppen 20-64 år. Andelen invånare i åldersintervallet 0-19 år ligger samtidigt över riksgenomsnittet. Även andelen invånare i intervallet 65 år och äldre ligger över genomsnittet. Antalet barn ökar i Hylte och då växer behovet av resurser till skola, omsorg och kultur- och fritidsverksamhet. Migration från andra länder ställer krav på väl fungerande verksamhet för integration och inkludering.

Hylte kommuns befolkning ökar mer i åldersgrupperna 0-19 år respektive 65 år och äldre, där efterfrågan på kommunal service är som störst, än i åldersgruppen 20-64 år, där det största skatteunderlaget finns. Ett annat sätt att beskriva det på är att ”färre ska försörja fler”, vilket är i linje med att den så kallade försörjningskvoten ökar i hela riket.

Den demografiska förändringen innebär att kostnaderna för kommunens verksamheter ökar snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag om verksamhetens bedrivs på samma sätt som idag. Det kommer också att innebära stora behov av investeringar samt betydande svårigheter att försörja framtidens verksamheter med personal.

Ekonomiska förutsättningar för mottagande och integration av nyanlända

Migrationsverket ersätter kommunen för ett antal insatser kopplade till mottagande och integration av nyanlända. Där ingår intäkter till kommunen enligt Förordning om statlig ersättning för insatser till vissa utlänningar (2010:1122). Dessa ska bland annat täcka mottagande och praktisk hjälp vid bosättning, utbildning i svenska för invandrare, samhällsorientering, tolk samt vissa kostnader för ekonomiskt bistånd och administration. Vidare har kommunen ansvar för mottagande av och boende för ensamkommande barn och ungdomar som anvisats till kommunen.

Kostnaderna för ovanstående insatser beräknas täckas av intäkter enligt förordningen under budgetperioden. Svårigheter att beräkna volymer, kostnader och intäkter är dock betydande och ett antal risker har identifierats. Förändringar av kommande ersättningar är en sådan risk. Resultatet av arbetsförmedlingens etableringsinsatser är en annan risk. Kostnadsutveckling, tillgång till bostäder och volymer är också osäkerhetsfaktorer.

Ökade verksamhetsvolymer till följd av nyanlända och asylsökande samt särskilda introduktionsinsatser eller andra merkostnader i skola, förskola, fritidshem etc är också en stor kostnadspost. Dessa kostnader beräknas täckas av den statliga satsningen som presenterades i vårpropositionen men här finns också risker bland annat kopplade till volymantaganden.

Ekonomiska förutsättningar 2019-2022

Kommunfullmäktige har beslutat att det ekonomiska resultatet under budgetperioden inte får understiga 1,9 %. Resultatnivån ska långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning och innebär att kommunen kan självfinansiera, beroende på investeringsbehov, merparten av kommunens investeringar. Överskott i ekonomin är viktiga för att även möta snabba förändringar i konjunkturen. Kommunens resultatutveckling över en tioårsperiod har varit positiv.

Skatteunderlagsprognos

Kommunens skatteintäkter påverkas främst av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Kommunen använder sig av SKL:s prognoser när det gäller utveckling av skatteunderlaget och förändringar i utjämning och statsbidrag.

Sedan SKL:s skatteprognoser i början av 2016 har det skett en kontinuerlig nedskrivning av ökningstakten av skatteunderlaget för perioden 2019–2021. I början av 2016 bedömdes den årliga ökningstakten för åren 2018–2020 hamna på mellan 4,1 procent och 5,2 procent. I den senaste prognosen (februari 2018) bedöms ökningstakten ligga på mellan 3,1 procent och 3,3 procent. Det innebär att skatteunderlaget bedöms öka med cirka en procentenhet mindre. Varje procentenhetsförändring motsvarar cirka 5 miljoner kronor för Hylte kommun.

Skatteunderlagsutveckling

Procentuell förändring	2017	2018	2019	2020	2021
SKL 16:7 (feb 2016)	5,6	5,2	4,4	4,1	
SKL 16:17 (apr 2016)	5,2	4,3	4,3	4,3	
SKL 16:45 (aug 2016)	4,6	4,1	4,1	4,1	
SKL 16:51 (okt 2016)	4,5	3,9	3,8	3,8	
SKL 16:65 (dec 2016)	4,4	3,6	3,5	3,5	
SKL 17:6 (feb 2017)	4,6	3,7	3,5	3,6	
SKL 17:18 (apr 2017)	4,4	4,0	3,5	3,6	
SKL 17:42 (aug 2017)	4,3	4,1	3,6	3,5	
SKL 17:47 (sep 2017)	4,4	3,4	3,5	3,8	3,9
SKL 17:68 (dec 2017)	4,8	3,5	3,2	3,4	3,9
SKL 18:5 (feb 2018)	4,5	3,3	3,2	3,1	3,6

Förändringarna jämfört med den prognos SKL presenterade i december (cirkulär 17:68) är att skatteunderlagets ökningstakt är nedreviderad alla år utom 2019. De utbetalningar av retroaktiv lön för avtal som slöts våren 2017 som SKL i förra prognosen räknade med skulle ske i slutet av året verkar till stor del ha uteblivit. Det innebär att 2017 års lönesumma överskattades och att löneglidningen ser ut att ha blivit mindre än vad som kunde väntas mot bakgrund av konjunkturläget. Av det skälet har SKL reviderat ner löneökningstakten även för resten av avtalsperioden, det vill säga 2018 och 2019. Lägre löneökningar innebär att även pensionsinkomsterna stiger långsammare. Dessutom visar ny statistik på mindre utbetalning av såväl sjukpenning som arbetslöshetsersättningar.

Ovanstående förändringar motverkas delvis av att sysselsättningsutvecklingen samtidigt ser fortsatt stark ut och högkonjunkturen väntas bestå 2019 ut. I den nu aktuella prognosen räknar SKL därför med att återgången till balans på arbetsmarknaden sker först 2020, vilket förklarar nedrevideringen av prognosen för slutet av perioden.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkterna, de utgör cirka 45 procent av kommunens totala inkomster. Skattesatsen för Hyltes kommuninvånare ligger oförändrad på 21,45 procent.

Befolkningsprognos, löneökningar och förändring av sysselsättning bland kommunens invånare är sådant som påverkar det totala skatteunderlaget. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna ska bli, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Hylte kommun använder sig av prognoser från SKL (Sveriges kommuner och landsting).

Kommunalekonomisk utjämning inklusive fastighetsavgift

Vid sidan av skatteintäkterna är det kommunala utjämningssystemet, där den kommunala fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla för Hylte kommun; härifrån kommer cirka 23 procent av de totala inkomsterna.

För att skapa förutsättningar för alla kommuner och landsting att kunna erbjuda invånare likvärdig service finns ett skatteutjämningssystem i Sverige. Vissa av delar av utjämningssystemet innebär att Varbergs kommun får ta emot bidrag, medan andra delar medför avgifter. Nedan beskrivs systemets olika delar lite närmare.

Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Samtidigt skjuter staten till medel så att varje kommun är garanterad en inkomstnivå som motsvarar 115 procent av medelskattekraften i Sverige.

Kostnadsutjämningen ska balansera strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan kommuner, till exempel skillnader i andelen barn och äldre bland invånarna. Systemet ska däremot inte utjämna för skillnader som beror på servicenivå, kommunala avgifter eller politiska prioriteringar.

LSS-utjämningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Här avgörs utjämningen av antalet personer inom kommunen som är brukare av insatser inom LSS.

Den kommunala fastighetsavgiften infördes 2008 då den statliga fastighetsavgiften avskaffades och innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften gäller även fritidshus.

Regleringsbidrag/regleringsavgift innebär att den totala nivån för en kommuns samtliga utjämningsbidrag jämförs med statens anslagna medel för kommunal utjämning. Beroende på om de anslagna medlen är högre eller lägre än kommunens netto, genererar det ett bidrag eller en avgift för kommunen.

Välfärdsmiljarderna

Välfärdsmiljarder benämns de 10 miljarder kronor som regeringen för att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar tillfört kommuner och landsting i budgetpropositionen för 2017. Resurstillskottet är permanent och ska inledningsvis särskilt stötta de kommuner och landsting som har störst behov av investeringar när Sverige växer. Pengarna fördelas dels efter invånarantal (30 procent), dels efter en fördelningsnyckel som tar hänsyn till asylsökande och nyanlända (70 procent). Under 2019 och 2020 ska tillskottet i större utsträckning fördelas utifrån invånarantal och från och med 2021 kommer det helt att baserat på invånarantal.

Resultaten för 2018-2021 är inte någon prognos. Detta kan snarare ses som vad det är som händer när bidraget övergår från att huvudsakligen fördelas via flyktingvariabler till att helt fördelas utifrån befolkning, år 2021, samt att kommunernas andel av bidraget minskar. Det är dock rimligt att utgå från att regeringen kommer att uppdatera dataunderlaget inför de slutgiltiga fördelningarna åren 2018 och framåt, varför siffrorna som redovisas här endast ska ses som preliminära

Skatteintäkter och generella statsbidrag för Hylte kommun, tkr	Prognos 2017	REP 2018	REP 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
<i>Invånarantalet 1/11 året före</i>	10 868	10 954	10 950	10 950	10 950	10 950
Skatteintäkter	413 968	426 974	450 622	463 634	473 624	487 627
Generella statsbidrag						
Inkomstutjämnning	156 358	158 885	148 088	147 814	153 212	157 176
Kostnadsutjämnning	35 680	49 139	48 476	48 476	48 476	48 476
Regleringsbidrag/avgift	-106	1 652	5 178	8 106	7 505	4 319
Fastighetsavgift	18 241	19 467	19 804	19 804	19 804	19 804
LSS-utjämnning	-13 076	-10 240	-10 011	-10 011	-10 011	-10 011
Välfärdsmiljarder	26 732	27 432	19 590	11 760		
Summa generella startbidrag	223 829	246 335	231 124	225 949	218 986	219 764
Summa skatter och generella statsbidrag	637 797	673 309	681 747	689 583	692 610	707 391
Ökning jämfört med föregående år (tkr)		35 512	8 438	7 836	3 027	14 781
Ökning jämfört med föregående år (%)		5,6%	1,3%	1,1%	0,4%	2,1%

Pensioner

Det kommunala pensionssystemet har förändrats från en förmånsbaserad tjänstepension till en avgiftsbestämd tjänstepension med årliga avsättningar. Förändringen sker gradvis under flera år och medför en övergångstid med två parallella system. Ekonomin belastas under övergångstiden både med kostnader för pensionsutbetalningar enligt det gamla systemet och kostnader för nyintjänad pension avseende dagens anställda.

Hylte kommun har i dagsläget inga finansiella tillgångar (pensionsmedel) som förvaltas för att i framtiden användas för utbetalning av pensioner. Däremot har kommunen försäkrat bort stora delar av åtagandet för förmånsbestämd ålderspension. Följden av försäkringen är vid bokslutet en lägre pensionsavsättning med 3,1 mkr. Försäkringslösningen innebär att kommunen, genom premiebetalningar, gör avbetalningar på pensionsförpliktelsen. Pensionerna baseras på senast prognos från Skandia med antagande kända till och med 2017-12-31. Den största posten är ansvarsförbindelsen på pensioner intjänade före 1998, den minskar under hela perioden. När det gäller pensionsutbetalningarna så ökar den under perioden precis som premien för den avgiftsbestämda delen. Löneskatten på pensionerna uppgår till 24,26 procent.

Pensioner, År/mkr	Bokslut 2016	Prognos 2017	REP 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Pensionsskuld inkl. ansvarsförbindelse	251,2	251,2	247,1	242,6	238,9	236,5	232,7
Total pensionskostnad	32,6	36,1	37,5	39,9	43,6	47,6	50,6

Avskrivningar

Avskrivningarna är baserade på den investeringsplan som är känd i dagsläget. Förutom de tilläggsanslag som beslutats under 2017 är avskrivningarna oförändrade i jämförelse med beslutet av REP justering 2018-2021. Tilläggsanslagen innebär ökade kapitalkostnader med cirka 550 tkr årligen.

När ombudetering investeringar 2017 är beslutade av kommunfullmäktige kommer beräkningarna uppdateras och presenteras i samband med budgetberedningen i oktober 2018.

Räntekostnader på långfristiga lån

I dagsläget är ränteläget väldigt lågt, till och med så lågt att kommunen erhåller pengar för ett utav sina lån hos Kommuninvest. I beräkningarna antas att räntan vid ombindning av lån under perioden 2019-2022 uppgår till 2,0 procent. Den totala kostnaden för räntor stiger således under hela perioden. Om ingen amortering eller nyupplåning sker och med ovanstående antaganden, beräknas räntekostnaden stiga från 2,2 mkr 2019 till 5,3 mkr 2022.

Kommunens räntekostnader			Kapital- bindning	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Kommuninvest 70902	-30 000 000	0,33%	200901	99 000	99 000	266 000	600 000	600 000
Kommuninvest 67510	-30 000 000	0,42%	210212	126 000	126 000	126 000	600 000	600 000
Kommuninvest 80110	-25 000 000	0,51%	190422	127 500	344 792	500 000	500 000	500 000
Kommuninvest 69917	-40 000 000	0,29%	200505	116 000	116 000	572 000	800 000	800 000
Kommuninvest 78070	-69 500 000	0,20%	191112	139 000	139 000	1 390 000	1 390 000	1 390 000
Kommuninvest 78071	-69 500 000	-0,38%	rörlig	-260 625	1 390 000	1 390 000	1 390 000	1 390 000
	-264 000 000			346 875	2 214 792	4 244 000	5 280 000	5 280 000

Lönerörelsen

Förutsättningarna är baserade på en löneökning på 2,1 % 2019 och 2,5 % 2020-2022, vilket är lägre än prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKL som uppgår till genomsnitt 3,4 % under perioden. I planeringen inryms den beräknade kostnaden för lönerörelsen på nio månader, och är budgeterade centralt under kommunstyrelsen för att fördelas enligt utfall.

Prisindex kommunal verksamhet (PKV) 2018-02-15

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personalkostnad*	3,7	3,6	3,2	3,0	3,7	3,3
Övrig förbrukning**	0,7	2,2	2,1	2,3	2,6	2,6
Prisindex kommunal verksamhet	2,7%	3,1%	2,8%	2,8%	3,4%	3,1%

Lönestrategiska satsningar

Under 2016 beslutade kommunstyrelsen att anta en lönestrategisk plan för Hylte kommun. I samband med REP 2017-2019 beslutades en extra satsning om 4,8 mkr fördelat på pedagogiska yrken (4,2 mkr) och bristyrken (0,6 mkr). Kostnaden för yrkeskategorierna som inte beaktades i REP 2017-2019 motsvarar ca 3 mkr och är inte medräknade i REP 2019-2022, utan hanteras när ärendet behandlats av kommunstyrelsen.

Känslighetsanalys

Kommunen påverkas av både interna och externa händelser. Nedan visas en sammanställning över några exempel på förändringar och hur de påverkar kommunens ekonomi.

- 10 nya invånare ökar kommunens skatteintäkter med 0,45 mkr.
- En ränteökning med 1 procent ökar kommunens räntekostnader med 3,0 mkr.
- 1 procent ökade lönekostnader (inkl. PO) motsvarar 2,8 mkr.
- 1 procent prisökning motsvarar 2,1 mkr.

Förutsättningar nämndernas ramar 2019-2022

Kompensation för pris- och löneökningar

Varje nämnds ekonomiska ram höjs med hänsyn tagen till den beräknade löne- och kostnadsutvecklingen. Kommunen använder prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKL för att ta hänsyn till förväntade prisökningar i budgeten. Detta index består av två sammanvägda uppräkningsstal, dels prognos för arbetskraftkostnadernas förändring och dels prognos för prisförändring för övrig förbrukning. Nämndernas nettokostnader vid senaste budgeten används som underlag för beräkning av kompensationens storlek. Eftersom lönekostnader är en stor del i kommunal verksamhet används indexet för föregående år vid kompensation till nämnderna.

För åren 2016 och 2017 ingår lärarlönesatsningen med cirka 0,3 procentenheter per år. För åren 2018 och 2020 (inte 2019) förväntas pensionskostnaderna att öka kraftigt med kalkylens antaganden. Det ökar PKV med cirka 0,3 och 0,4 procentenheter respektive år.

Enligt beslut har nämndernas kompensation för löne- och kostnadsutvecklingen för perioden justerats till två tredjedelar, motsvarande 2,2 procent, av den beräknade utvecklingen enligt PKV. Skulle kommunen höja kompensationen till den nivå som SKL rekommenderar ökar kommunens kostnad med ca 23 mkr under budgetperioden.

Prisindex kommunal verksamhet (PKV) 2018-02-15

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personalkostnad*	3,7	3,6	3,2	3,0	3,7	3,3
Övrig förbrukning**	0,7	2,2	2,1	2,3	2,6	2,6
Prisindex kommunal verksamhet	2,7%	3,1%	2,8%	2,8%	3,4%	3,1%

Jämförelse PKV	2019	2020	2021	2022
	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
PKV enligt beslut	13 241	13 352	13 830	
PKV enligt nytt förslag	13 852	14 157	14 468	14 786
Differens mot beslut	611	805	638	
	2,8%	3,4%	3,1%	3,1%
PKV enligt SKL:s rekommendation	17 630	21 683	20 403	21 025
Avvikelse mot beslut	3 778	7 526	5 935	6 239

Internränta

Kommunens interna ränta används vid beräkningar av nämndernas kapitalkostnader. I Hylte kommun används en internränta på 3,75 procent 2016 vilket är lägre än nivån 2015 på 4,0 procent. Någon sänkning är inte medräknad i planen. En sänkning av internräntan påverkar inte kommunens resultat, dock kan det påverka de verksamheter som är taxefinansierade så att en eventuell sänkning av taxan kan bli aktuell.

Volymjusteringar

Barn- och ungdomsnämndens ram samt omsorgsnämndens ramar justeras i budgeten för demografiska förändringar enligt den senast beslutade befolkningsprognosen. Enligt prognosen beräknas befolkningen öka i Hylte kommun. I beräkningarna har sex olika grupper valts ut och presenteras nedan:

- ✓ **1-5 år** som har rätt att nyttja kommunens förskolor, historiskt sett är det ca 80 procent av antalet barn i kommunen i den åldern som nyttjar kommunens förskolor. Prislappen utgår ifrån genomsnittskostnaden i kommunen för ett inskrivet barn.
- ✓ **6-12 år** som har rätt att nyttja kommunens fritidshem, historiskt sett är det ca 40 procent av antalet barn i kommunen i den åldern som nyttjar kommunens fritidshem. Prislappen utgår ifrån genomsnittskostnaden i kommunen för ett fritidsbarn.
- ✓ **6-15 år** som tillhör grundskolan, eftersom grundskolan är obligatorisk så förutsätts att 100 procent av antalet barn i åldern nyttjar kommunens skolor. Prislappen utgår ifrån standardkostnaden för ett barn i grundskolan.
- ✓ **16-18 år** som tillhör gymnasiet, majoriteten av denna grupp går på ett gymnasieprogram beräkningen utgår från 100 procent. Prislappen utgår ifrån standardkostnaden för ett barn i gymnasiet.
- ✓ **65-79 år** som kan bli aktuell för kommunens äldreomsorg. Prislappen utgår ifrån genomsnittlig kostnad i kommunen för äldreomsorg, kr/inv 65-79.
- ✓ **80 + år** som kan bli aktuell för kommunens äldreomsorg. Prislappen utgår ifrån genomsnittlig kostnad i kommunen för äldreomsorg, kr/inv 80 +.

Kompensationen nämnderna erhåller på grund utav ökad befolkning inom åldersgruppen ska täcka ökade kostnader för lokaler, städ, kost och liknande. Under budgetperioden minskar volymökningarna kraftigt, vilket kan kopplas till den befolkningsprognos som använts i beräkningarna. Volymökningen är som störst inom de ålderskategorier som påverkar Barn- och ungdomsnämndens verksamhet.

Förändring antal

ÅR	Invånare SCB	Invånare KF	Förskola 1-5 år	Grundskola 6-15 år	Fritids 6-12 år	Gymnasiet 16-18 år	Äldre 65-79 år	Äldre +80 år
Antal 2015	10 514							
Antal 2016	10 917							
Antal 2017	10 974							
Antal 2018*	11 008	10 950	689	1 479	1 069	429	1 673	637
Antal 2019	11 082	10 950	13	13	-16	9	2	26
Antal 2020	11 162	10 950	-10	27	-6	-9	-4	10
Antal 2021	11 246	10 950	-5	11	13	-3	5	-2
Antal 2022	11 315	10 950	-12	-4	9	26	23	-4

*Antal baserat på fördelning i % enligt prognos SCB. Utgångsnivå 2018 baseras på de antal som beslutades i REP 2018

Volymkompensation

ÅR	Invånare SCB	Invånare KF	Förskola 1-5 år	Grundskola 6-15 år	Fritids 6-12 år	Gymnasiet 16-18 år	Äldre 65-79 år	Äldre +80 år
Nyttjandegrad			80%		40%			
Prislapp*			44 075	58 586	7 458	62 716	31 013	110 440
Justering ram 2019	11 082	10 950	455 954	788 043	-47 853	544 190	49 361	2 913 616
Justering ram 2020	11 162	10 950	-351 701	1 609 731	-16 853	-567 515	-131 955	1 095 964
Justering ram 2021	11 246	10 950	-180 930	651 523	37 808	-199 478	159 143	-228 820
Justering ram 2022	11 315	10 950	-420 202	-205 202	26 953	1 658 550	704 397	-450 618

Förändring mot REP 2018-2021

ÅR	BUN	ON	TOTALT
Justering ram 2019	-156 421	1 475 704	1 319 283
Justering ram 2020	-151 299	277 860	126 561
Justering ram 2021	574 961	-678 164	-103 202

Justering av kapitalkostnader

När beslut fattas om en investering tillkommer i vissa fall en kompensation för kapitalkostnader i budgeten för berörd nämnd. På liknande sätt minskas nämndernas ramar i takt med att kapitalkostnaderna minskar för äldre investeringar.

Kapitalkostnader som tillkommer efter mindre anpassningar inom redan befintliga hyresobjekt justeras inte. Kapitalkostnadsförändringar på grund utav volymökning av lokaler ska inte finansieras utan den kompensationen erhålls via demografiska förändringar.

Upprustning och nyrenoveringar av befintliga lokaler ska om möjligt mötas av avskrivningar av lokaler om det inte går bör nämnden kompenseras för den ökade kostnaden. Motsvarande gäller vid minskade kapitalkostnader för nämnden.

När det gäller beräkningarna av kapitalkostnader och avskrivningar är dessa baserade på senast beslutad investeringsplan (2018-2020), det vill säga kapitalkostnaderna och eventuell justering av dessa är oförändrade i jämförelse med beslutet av REP 2018-2021. När beslut till investeringsplan 2019-2021 är framtaget av fullmäktige kommer beräkningarna uppdateras och presenteras i samband med budgetberedningen i oktober 2018.

Underhåll fastigheter

Tidigare år har nämnderna tilldelats ett extra anslag utifrån att underhållspengen på kommunens fastigheter har ökat upp. Från och med 2017 utgår planen ifrån att denna utökning på 5 kr/kvm ingår i den kompensation som nämnden får via PKV. Underhållspengen 2018 uppgår till 85 kr/kvm.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning innebär att varje kommun ansvarar för att ha en långsiktigt hållbar ekonomi. Begreppet tar avstamp i både finansiella och verksamhetsmässiga mål. God ekonomisk hushållning kan därför sägas handla om att skapa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Kommunens styrmodell ger stöd i arbetet för att uppnå den goda hushållningen till medborgarna.

Hylte kommuns definition

Kommunens styrmodell och kommunfullmäktiges flerårsplan med budget, resultat- och ekonomisk plan, säkerställer god ekonomisk hushållning enligt kraven i kommunallagen. God ekonomisk hushållning i Hylte är en sammanvägd bedömning av kommunens grunduppdrag, vilket innebär att såväl kommunens ekonomiska som verksamhetsmässiga kvalitetsnivåer ska mätas. Nivåerna för god ekonomisk hushållning delas in enligt följande:

Samtliga finansiella kvalitetsnivåer är uppfyllda och 80 procent av kommunfullmäktiges beslutade kvalitetsnivåer för verksamheterna. Vid uppfyllande av dessa kriterier har kommunen uppnått målet om god ekonomisk hushållning.

80 procent av de finansiella ska vara uppfyllda och 80 procent av accepterad och delvis accepterad kvalitetsnivå för verksamheten ska vara uppfyllda. Vid uppfyllande av dessa kriterier har kommunen uppnått en delvis god ekonomisk hushållning.

Under 80 procent av de finansiella kvalitetsnivåerna och under 80 procent av accepterade och delvis accepterad kvalitetsnivåer för verksamheterna. Vid ett resultat som understiger något av dessa kriterier har kommunen inte nått målet om god ekonomisk hushållning.

Bedömningen görs där det finns resultat.

Kommunfullmäktige har beslutat om såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga kvalitetsnivåer i sina riktlinjer för god ekonomisk hushållning. En sammanställning av kommunens kvalitetsnivåer för verksamheterna återfinns i kommunens budgetdokument. I samband med framtagandet av förutsättningarna kommenteras och beskrivs endast kommunens finansiella nyckeltal och tillhörande kvalitetsnivåer eftersom de primärt sätter ramen för de verksamhetsmässiga nyckeltalen som behandlas när analyserna är gjorda i samband med REP beslutet i november i år.

Finansiella nyckeltal

Kommunen har beslutat om fem finansiella nyckeltal med tillhörande kvalitetsnivåer i sina riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Den finansiella analysen utgår från dessa nyckeltal och fokuserar på att klargöra om Hylte kommun uppvisar god ekonomisk hushållning eller inte. Syftet med kvalitetsnivåerna är en ändamålsenlig och effektiv hantering av offentliga medel. På så sätt säkerställs att det kommunala handlingsutrymmet inte urholkas.

Finansiella nyckeltal 2019-2022	Prognos 2017 ¹	REP 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Acceptabel kvalitetsnivå
Årets resultat i relation till skatteintäkter och bidrag	3,1%	3,3%	5,6%	3,9%	1,4%	4,5%	1,9%
Soliditet ²	37,3%	39,2%	42,4%	44,4%	45,1%	47,3%	28,0%
Nämndernas budgetavvikelse	-0,2%						+/- 1%
Självfinansieringsgrad av investeringar ²	67,7%	102,8%	159,2%	188,5%	140,8%	194,8%	95,0%
Långfristiga låneskulden i relation till anläggningstillgångarnas värde	49,5%	47,7%	47,0%	47,5%	48,0%	48,3%	60,0%

I nuläget presenteras ingen analys av de finansiella nyckeltalen eftersom det saknas information som i stor utsträckning påverkar nyckeltalen och dess utfall. Därför kommer en finansiell analys presenteras i samband med KSau:s förslag till REP i oktober 2018. Nyckeltal kommenteras kortfattat nedan.

Årets resultat

Resultatet (förändringen av eget kapital) måste vara positivt om inte kommunens ekonomi ska försämrats och ge mindre resurser till verksamheten. Resultatets andel av skatteintäkter och bidrag får inte understiga kvalitetsnivån på 1,9 procent. Att kvalitetsnivån uppnås har en stärkande effekt på kommunens ekonomi. Det bidrar bland annat till en förbättrad likviditet och ett större utrymme att självfinansiera en normal investeringsvolym.

Soliditet

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsatt är kommunen. Förändringen i detta nyckeltal är beroende av investeringstakt, nyupplåning, andra skuldförändringar samt det ekonomiska resultatet. Kommunfullmäktige har i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning angett att soliditeten, exklusive ansvarsförbindelse, inte får understiga 28 procent.

Nämndernas budgetavvikelse

För att inte urholka kommunens ekonomi, måste vikten om budgetföljsamhet betonas. Det är strategiskt viktigt då det skapar en stabil ekonomi. Därigenom ges bättre förutsättningar att genomföra framtida investeringar.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna

till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Kommunfullmäktige har beslutat att självfinansieringsgraden av investeringar ska uppgå till minst 95 procent.

Långfristiga låneskulden

Den långfristiga låneskulden är beroende av investeringstakt, nyupplåning och andra skuldförändringar. Kommunfullmäktige har beslutat att den långfristiga låneskulden i förhållande till anläggningstillgångarnas värde inte får överstiga 60 procent.

Investeringar

Sammanställning över samtliga nämnders och styrelser investeringsramar enligt budgetförslag för åren 2018–2020, där budget 2017 avser beslutade investeringsramar i enlighet med REP 2017–2019. Kommunens investeringar hanteras enligt riktlinjer som kommunstyrelsen har fastställt.

Förklaring till investeringsbudgeten

Investeringsbudgeten visar alla kommunens pågående och planerade investeringar, grupperade efter verksamhetsområde samt sorterade under respektive ansvarig nämnd. Tabellens kolumner visar:

- **Budget 2017** – Beslutad budget inklusive ombudgeteringar från 2016.
- **Budget 2018** – Beslutad budget exklusive eventuella ombudgeteringar från 2017.
- **Plan 2019-2020** – Beslutad budget/plan.
- **Total budget** – den totala beräknade budgeten för projekten.

Investeringsbudget 2018-2020, tkr	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Total budget
Kommunstyrelsen	81 276	48 350	38 450	21 350	174 063
Lokal- och fastighetsinvesteringar	69 531	39 150	29 350	17 350	149 640
Skolfastigheter	51 646	16 400	14 600	6 600	102 140
Förskolor	1 631	9 000			12 000
Omsorgsfastigheter	1 937				2 000
Idrotts- och fritidsanläggningar	6 341	8 900	10 500	6 500	30 400
Övriga förvaltningsfastigheter	7 976	4 850	4 250	4 250	3 100
IT-investeringar	10 945	8 000	3 000	3 000	15 323
Räddningsnämnden	800	1 200	6 100	1 000	9 100
Samhällsbyggnadsnämnden	24 288	18 350	11 350	14 750	25 256
Gata och park	12 330	5 500	5 000	3 800	12 408
Exploatering	5 210				5 500
Övrigt	264	300	300	300	64
Vatten och avlopp	6 434	12 500	6 000	10 600	7 284
Renhållning och avfallshantering	50	50	50	50	0
Raminvesteringar	2 544	1 540	1 540	1 540	löpande
SUMMA INVESTERINGAR	108 108	68 240	51 340	37 640	199 319

Räkenskaper

Nedan presentera en förklaring till räkenskaperna.

Resultatbudget

Resultatbudgeten (bilaga 1) visar de totala intäkterna och kostnaderna för Hylte kommuns samtliga nämnder och verksamheter. Av resultatbudgeten framgår också avskrivningar, skatteintäkter, statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning samt finansiella intäkter och kostnader. Summan av samtliga poster summerar till årets resultat.

Driftsbudget

Driftsbudgeten (bilaga 2) är en sammanställning över samtliga nämnders driftsramar enligt förutsättningarna för åren 2019-2022, där budget för 2018 avser beslutade ramar i enlighet med REP 2018-2021. Överst i driftsbudgeten visas de ekonomiska ramarna för kommunens nämnder under budgetperioden. Under nämndernas ramar redovisas budget för de kommungemensamma posterna. Till skillnad från kommunens resultaträkning innehåller driftsbudgeten interna poster (affärshändelser inom och mellan förvaltningar), både inom nämndernas ramar och inom de kommungemensamma posterna.

Förändringen av nämndernas ramar mellan olika år består till stor del av beräknad kompensation för löne- och kostnadsökningar (PKV) eller justering av interna kapitalkostnader (som avskrivningar och ränta). Skillnaderna kan också bero på bokföringstekniska justeringar mellan nämnder som beror på tidigare beslut. Barn- och ungdomsnämndens och Omsorgsnämndens ramar justeras även för demografiska förändringar.

Balansbudget

Balansbudgeten (bilaga 3) visar planen för hur kommunens tillgångar förändras samt hur de finansieras. Balansbudgetens ställning förväntas uppnås vid respektive års slut. Det egna kapitalet utgör kommunens förmögenhet och definieras som tillgångar minus avsättning och skulder. Tillgångar ökar i takt med att kommunen investerar i lokaler, anläggningar och infrastruktur samt minskar i takt med avskrivningarna. Det egna kapitalet ökar med årets resultat. Upplåning ökar de långfristiga skulderna.

För perioden 2017-2020 planerar kommunen investeringar på totalt ca 258 mkr och det är viktigt att redan i nuläget se vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på lite längre sikt. Utifrån givna förutsättningar i resultat- och investeringsbudget har balansbudgeten nedan upprättats för budgetperioden.

Likviditetsbudget

Från resultatbudgeten överförs i princip årets resultat till kassaflödesanalysen (bilaga 4). Denna visar samtliga in- och utbetalningar avseende den löpande verksamheten, investeringsverksamheten samt finansieringsverksamheten. Av kassaflödesanalysen framgår också förändringen av de likvida medlen från årets början till årets slut. Med likvida medel menas kommunens bankkonto, kontanta medel samt kortfristiga placeringar.

Enligt budgeten nedan kommer medlen från den löpande verksamheten att överstiga investeringsutgifterna, vilket innebär att kommunens likviditet ökar.

Resultatbudget 2019-2022, tkr - Förutsättningar inför KS

	REP 2019				REP 2020			REP 2021			REP 2022
	10 954 Budget 2018	10 950 Justerad plan 2019	10 950 Förutsättningar 2019	Förändring	10 950 Justerad plan 2020	10 950 Förutsättningar 2020	Förändring	10 950 Justerad plan 2021	10 950 Förutsättningar 2021	Förändring	10 950 Förutsättningar 2022
<i>Inväntarantal 1/11 året före</i>											
Verksamhetens nettokostnad	611 426	594 611	599 366	4 755	613 679	615 933	2 254	631 484	635 984	4 500	630 559
Avskrivningar	40 574	43 133	43 813	680	43 031	43 712	680	42 050	42 730	680	41 243
Verksamhetens nettokostnad	652 000	637 744	643 179	5 435	656 710	659 644	2 934	673 534	678 714	5 180	671 802
Skatteintäkter	-426 974	-451 751	-450 622	-1 129	-466 674	-463 634	-3 040	-480 031	-473 624	-6 407	-487 627
Kommunalekonomisk utjämning	-246 334	-232 527	-231 124	-1 403	-229 019	-225 949	-3 069	-220 632	-218 986	-1 646	-219 764
Finansiella intäkter	-2 000	-2 000	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	-2 000
Finansiella kostnader	1 246	3 124	2 660	464	5 084	4 711	373	5 675	5 859	-184	5 827
<i>Utrangeringsbehov</i>											
Resultat före extraordinära poster	-22 061	-45 411	-37 907	-7 504	-35 898	-27 228	-8 670	-23 454	-10 037	-13 417	-31 762
Extraordinära kostnader											
Extraordinära intäkter											
Årets resultat	-22 061	-45 411	-37 907	-7 504	-35 898	-27 228	-8 670	-23 454	-10 037	-13 417	-31 762
Årets resultat i relation till skatteintäkter	3,3%	6,6%	5,6%	-1,1%	5,2%	3,9%	-1,2%	3,3%	1,4%	-1,9%	4,5%
Specificering av vissa poster											
Skatteintäkter	-426 974	-451 751	-450 622	-1 129	-466 674	-463 634	-3 040	-480 031	-473 624	-6 407	-487 627
Skatteintäkter	-428 912	-451 751	-450 622	-1 129	-466 674	-463 634	-3 040	-480 031	-473 624	-6 407	-487 627
Preliminär slutavräkning	1 938										
Definitiv slutavräkning											
Kommunalekonomisk utjämning	-246 334	-232 527	-231 124	-1 403	-229 019	-225 949	-3 069	-220 632	-218 986	-1 646	-219 764
Inkomstutjämning	-158 885	-149 654	-148 088	-1 566	-151 570	-147 814	-3 756	-155 797	-153 212	-2 584	-157 176
Kostnadsutjämning	-49 139	-49 139	-48 476	-663	-49 139	-48 476	-663	-49 139	-48 476	-663	-48 476
Regleringsbidrag/avgift	-1 652	-4 918	-5 178	260	-7 322	-8 106	784	-6 469	-7 505	1 036	-4 319
Fastighetsavgift	-19 467	-19 467	-19 804	337	-19 467	-19 804	337	-19 467	-19 804	337	-19 804
LSS-utjämning	10 240	10 240	10 011	229	10 240	10 011	229	10 240	10 011	229	10 011
<i>Välfärdsmiljäder</i>	<i>-27 432</i>	<i>-19 590</i>	<i>-19 590</i>	<i>0</i>	<i>-11 760</i>	<i>-11 760</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Finansiella kostnader	1 246	3 124	2 660	464	5 084	4 711	373	5 675	5 859	-184	5 827
Ränta långfristiga lån	965	2 703	2 215	488	4 718	4 244	474	5 280	5 280	0	5 280
Ränta kortsiktiga lån											
Ränta pensioner	281	421	446	-24	366	467	-101	395	579	-184	547
Finansiella intäkter	2 000	2 000	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000
Borgensavgift Hyltebestäder	1 200	1 200	1 200	0	1 200	1 200	0	1 200	1 200	0	1 200
Utdelning Kommuninvest	800	800	800	0	800	800	0	800	800	0	800

Resultatbudget 2019-2022, tkr - Förutsättningar inför KS

	Budget 2018	Förändringar 2019			Förändringar 2020			Förändringar 2021			Förändringar 2022						
		KF beslut REP 2017	PKV (2,2 %)	KF beslut Volym REP 2018	Förutsättningar 2019	PKV (2,2 %)	KF beslut Volym REP 2018	Förutsättningar 2020	PKV (2,2 %)	KF beslut Volym REP 2018	Förutsättningar 2021	PKV (2,2 %)	Volym	Förutsättningar 2022			
Kommunstyrelsen inkl. KF	48 069		1 058	400	48 076	1 081	-1 500	47 657	1 105			48 762	1 129	49 891			
Valnämnd	350				350		-350	0				0	0	0			
Räddningsnämnden	12 087		266		12 353	272		12 625	278			12 903	284	13 187			
Samhällsbyggnadsnämnden	24 574	-1000	541	-200	23 414	553	-620	23 347	565			23 912	577	24 489			
Tillsynsnämnden	136		3		139	3		142	3			145	3	148			
Arbets- och näringslivsnämnden	59 501		1 309	500	57 960	1 338		59 298	1 367			60 665	1 397	62 063			
Revision	927		20		948	21		969	21			990	22	1 012			
Överförmyndaren	860		19		878	19		898	20			917	20	938			
Barn- och ungdomsnämnden	304 197	-200	6 692	1 740	500	310 230	6 840	674		317 743	6 990	309	-450	324 592	7 144	1 060	332 796
Omsorgsnämnden	179 281		3 944	2 963	186 188	4 031	964	191 183	4 120	-70		195 233	4 210	254	199 697		
Nämndernas nettokostnad	629 982	-1 200	13 852	4 703	1 200	640 537	14 157	1 638	-2 470	653 861	14 468	239	-450	668 119	14 786	1 314	684 219
Underhåll fastigheter	5 000																
e-förvaltning - ej fördelat	1 500			1 500	1 500												
Löneavtal	6 706			59	6 847		72	8 322		74		8 530		8 744			
Lönestrategiska satsningar																	
Kommunstyrelsens reserv - ej fördelat	5 000				5 000			5 000				5 000		5 000			
Kommunfullmäktiges reserv - ej fördelat	14 000																
Förändring semesterlöneskuld	500				500			500				500		500			
Återföring kapitalkostnader	-67 337				-70 606			-70 967				-69 249		-67 904			
Pensioner	13 292				15 588			19 216				23 084		26 209			
<i>Ofördelade kapitalkostnader</i>	484																
<i>Ofördelade hyresjusteringar</i>	2 300																
Verksamhetens nettokostnad	611 426				599 366			615 933				635 984		630 559			
Specificering av vissa poster																	
Pensioner	13 292				15 588			19 216				23 084		26 209			
KP	-24 000				-24 000			-24 000				-24 000		-24 000			
Försäkringar pensioner	3 408				4 166			6 038				8 275		8 007			
Förändring avsättningar pensioner	31				-620			-532				-500		1 451			
Avgiftsbestämd pension	17 991				19 635			20 326				20 996		21 592			
Utbetalning pensioner	8 537				8 608			8 874				9 030		9 270			
Löneskatt pensioner	7 324				7 799			8 511				9 284		9 889			

Löneavtal har justerats utifrån underlaget till LÖV17 samt 2,1 % för 2018-2019 samt 2,5% för 2020-2022

Balansbudget 2019-2022, tkr

	Prognos 2017 ¹	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021 ²	Plan 2022 ²
Tillgångar						
Anläggningstillgångar	534 612	554 978	562 505	556 433	551 184	547 421
Omsättningstillgångar	145 654	147 349	177 729	211 029	226 316	261 840
varav kassa	25 954	27 649	58 029	91 329	106 616	142 140
Summa tillgångar	680 266	702 327	740 234	767 462	777 499	809 261
Eget kapital och skulder						
Eget kapital	253 566	275 627	313 534	340 762	350 799	382 561
Avsättningar pensioner	9 700	10 737	14 694	14 500	14 458	16 808
Övriga avsättningar	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
Långfristiga skulder	264 500	264 500	264 500	264 500	264 500	264 500
Kortfristiga skulder	147 200	146 163	142 206	142 400	142 442	140 092
Summa eget kapital och skulder	680 266	702 328	740 234	767 462	777 499	809 261

¹ Prognos 2017 baseras på prognosen efter nio månaders utfall

² Eftersom det inte finns någon beslutad investeringsbudget för 2021-2022 används den genomsnittliga investeringsvolymen under perioden 2018-2020

Likviditetsbudget 2019-2022, mkr

	Prognos					
	2017 ¹	REP 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Likviditet vid årets början	78,9	25,9	27,6	58,0	91,3	106,5
Den löpande verksamheten	55,5	62,6	81,7	70,9	52,8	73,0
Årets resultat	19,9	22,1	37,9	27,2	10,0	31,8
Avskrivningar	35,6	40,6	43,8	43,7	42,7	41,2
Reglering fodringar/skulder						
Investeringsverksamheten ²	-82,0	-60,9	-51,3	-37,6	-37,5	-37,5
Finansieringsverksamheten	-26,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyupptagna lån						
Amortering av lån	-26,5					
Likviditet vid årets slut	25,9	27,6	58,0	91,3	106,5	142,1
Förändring likvida medel	-53,0	1,7	30,4	33,3	15,3	35,5

¹ Prognos 2017 baseras på prognosen efter nio månaders utfall

² Eftersom det inte finns någon beslutad investeringsbudget för 2021 används den genomsnittliga investeringsvolymen under perioden 2018-2020

Budgeterad balanskravsutredning 2019-2022, tkr

	Prognos		Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
	2017 ²	REP 2018				
Årets resultat	19 866	22 061	37 907	27 228	10 037	31 762
Reducering realisationsvinster		-	-	-	-	-
Orealiserade förluster i värdepapper		-	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	19 866	22 061	37 907	27 228	10 037	31 762
Reservering till RUR	-7 119	-8 595	-24 272	-13 436		-17 614
Disponering av RUR						
Årets balanskravsresultat	12 747	13 466	13 635	13 792	10 037	14 148
Budgeterad reservering till eller disponering från RUR						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ingående värde¹	54 051	61 169	69 764	94 037	107 473	107 473
Reservering till RUR	7 119	8 595	24 272	13 436	0	17 614
Disponering av RUR						
Utgående värde	61 169	69 764	94 037	107 473	107 473	125 087

¹ Ingående värde: I bokslut 2016 reserverades 42 mkr. Sedan tidigare har det reserverats 12 mkr.

² Prognos 2017 baseras på prognosen efter nio månaders utfall

Reservering ske på det belopp som överstiger 2 % av årets resultat i relation till skatter och statsbidrag

Finansiella nyckeltal 2019-2022	Prognos 2017 ¹	REP 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Acceptabel kvalitetsnivå
Årets resultat i relation till skatteintäkter och bidrag	3,1%	3,3%	5,6%	3,9%	1,4%	4,5%	1,9%
Soliditet ²	37,3%	39,2%	42,4%	44,4%	45,1%	47,3%	28,0%
Nämndernas budgetavvikelse	-0,2%						+/- 1%
Självfinansieringsgrad av investeringar ²	67,7%	102,8%	159,2%	188,5%	140,8%	194,8%	95,0%
Långfristiga låneskulden i relation till anläggningstillgångarnas värde	49,5%	47,7%	47,0%	47,5%	48,0%	48,3%	60,0%

¹ Prognos 2017 baseras på prognosen efter nio månaders utfall

² Eftersom det inte finns någon beslutad investeringsbudget för 2021-2022 används den genomsnittliga investeringsvolymen under perioden 2018-2020